

De kortsnuitbloedbij *Sphecodes majalis* maakt een sprong noordwaarts

Jan Smit

Inleiding

In 2003 werd de kortsnuitbloedbij *Sphecodes majalis* voor het eerst in ons land opgemerkt (Raemakers 2004). De vindplaats was in het Savelsbos bij Gronsveld in het uiterste zuiden van Limburg. In die publicatie wordt nog een tweede locatie gemeld, eveneens in Zuid-Limburg.

Gastheer

Als gastheer van de kortsnuitbloedbij wordt *Lasioglossum pallens* de waaiergroefbij gemeld (Stoekhert 1954, Westrich 1989, Raemakers 2004). Deze groefbij heeft een afwijkende fenologie ten opzicht van de meeste groefbijen. De mannetjes vliegen namelijk al in het voorjaar. Dit in tegenstelling tot de meeste soorten van dit genus, daarvan vliegen de mannen in de zomer. De broedparasiet *Sphecodes majalis* heeft zich daar blijkbaar bij aangepast, want ook van deze bloedbij vliegen de mannetjes in het voorjaar. Van nagenoeg alle andere bloedbijen vliegen die in de zomer.

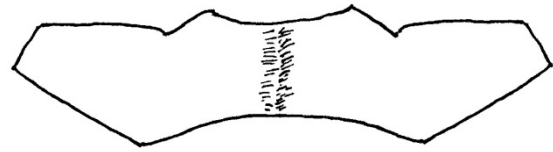

Figuur 1. Een vrouw van de kortsnuitbloedbij *Sphecodes majalis*. Foto Tim Faasen.

Herkenning

Het vrouwtje van *Sphecodes majalis* is in het veld te herkennen: het achterlijf is bijna helemaal rood, heeft slechts een klein donker puntje achteraan (Fig. 1). Bij nagenoeg alle andere *Sphecodes*-soorten uit ons land heeft de eindpunt van het abdomen een veel grotere zwarte vlek. Verder is de clypeus heel breed, maar ook erg kort en boogvormig uitgesneden, met een

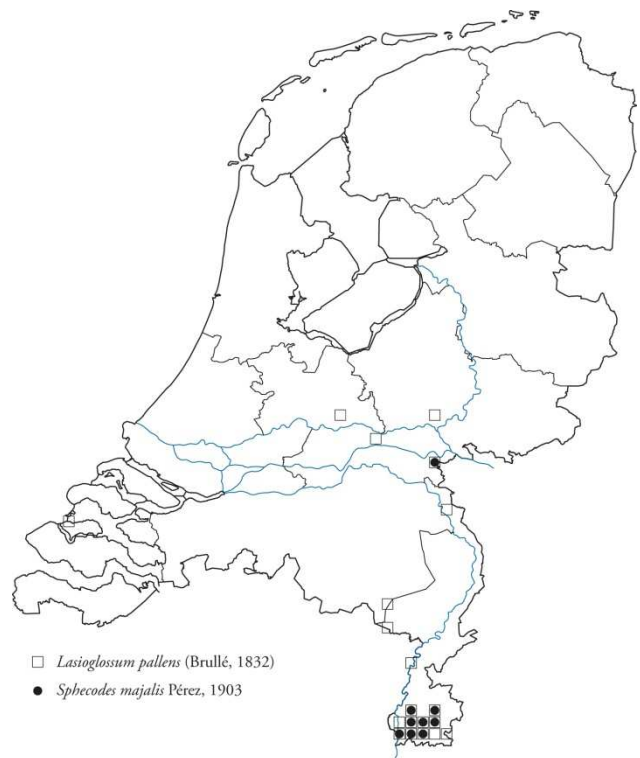
overlangse indruk (Fig. 2). De mannetjes zijn te herkennen aan hun vroege voorkomen, oranje doorsneden op de achterscheten en het formaat (Raemakers 2004).

Figuur 2. Clypeus van een vrouw van *Sphecodes majalis*. Tekening Jan Smit.

Sprong naar het noorden

In totaal zijn er intussen 45 meldingen geweest van *Sphecodes majalis*, zowel mannen als vrouwen, allemaal uit Zuid-Limburg (Fig. 3). Op 31 mei 2023 ving ik een vrouwtje van de kortsnuitbloedbij bij Berg en Dal, Holheurnse Hof, in de zogenaamde paardenwei (Fig. 3). De gastheer is hier ook aangetroffen. Uit de nabije omgeving van deze wei zijn eveneens vangsten bekend van de gastheer: Duivelsberg en Beek, Filosofendal. Evenals uit de wat verdere omgeving, zoals Arnhem en Boxmeer (Fig. 3). Met deze waarneming heeft de kortsnuitbloedbij een flinke stap noordwaarts gezet. Overigens is het niet waarschijnlijk dat dit exemplaar uit Duitsland komt, want uit het aangrenzende Nordrhein-Westfalen is slechts één vondst bekend, ter hoogte van Zuid-Limburg.

Figuur 3. Verspreiding in Nederland van *Lasioglossum pallens* en *Sphecodes majalis*. Bron: EIS Nederland.

Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar EIS Kenniscentrum insecten voor de opdracht om drie jaar lang de paardenwei bij Berg en Dal te inventariseren op bijen. Dank aan Andre van Loon van EIS voor het vervaardigen van het kaartje en het aanleveren van de gegevens van beide bijensoorten. Tim Faasen wordt hartelijk bedankt voor het beschikbaar stellen van de foto van *Sphecodes majalis*.

Literatuur

Raemakers, I., 2004. De Kortsnuitbloedbij *Sphecodes majalis* nieuw voor de Nederlandse fauna (Hymenoptera: Apidae). - Nederlandse Faunistische Mededelingen 20: 17-23.

Stoeckert, F.K., 1954. Fauna Apoideorum Germaninae. - Abhandlungen Bayerischen Akademie Wissenschaften, 65: 1-87.
Westrich, P., 1989. Die Wildbienen Baden-Württembergs. - Ulmer, Stuttgart, 972 p.

Summary

Since 2003, the blood bee *Sphecodes majalis* has been observed many times in southern Limburg. On 31 May 2023, a specimen was found near Berg en Dal, quite a way north.